

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudkyní JUDr. Markétou Lehkou, Ph.D. v první věci **žalobce: J. K.**, nar. „X“, státní příslušnost Ukrajina, zajištěn v Zařízení pro zajištění cizinců Drahonice u Lubence č. p. 41, Podbořany, PSČ 441 01, zastoupen Mgr. Ing. Janem Procházkou, LL.M. eur., advokátem se sídlem v Praze 8 – Karlín, Nile house, ul. Karolinská č. p. 654/2, PSČ 186 00, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem v Praze 7, ul. Nad Štolou č. p. 3, Poštovní schránka 21/OAM, PSČ 170 34, o **žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 12. 2015, č. j. OAM-162/LE-BE02-LE05-2015, E. č. „X“**,

t a k t o :

- I.** Žaloba **se z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého právního zástupce domáhal zrušení rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 16. 12. 2015, č. j. OAM-162/LE-BE02-LE05-2015, E. č. „X“, kterým mu žalovaný neudělil mezinárodní ochranu z důvodu nesplněných podmínek uvedených v ust. § 12, ust. § 13, ust. § 14, ust. § 14a a ust. § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Současně se žalobce domáhal, aby soud uložil žalovanému uhradit mu náklady soudního řízení.

V žalobě žalobce namítl, že žalovaný v předmětném řízení porušil ust. § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu ve spojení s ust. § 2, § 3 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve spojení s čl. 4 směrnice

Evropského parlamentu a Rady č. 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 (dále jen „kvalifikační směrnice“).

V návaznosti na právě uvedené žalobce namítl, že žalovaný řádně nezjistil skutkový stav a nepřihlédl ke všem rozhodným skutkovým okolnostem a v důsledku toho nesprávně aplikoval ust. § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu. Navíc žalovaný nepostupoval eurokonformním způsobem, když při aplikaci těchto ustanovení nezohlednil požadavky vyplývající z čl. 4 kvalifikační směrnice. Nejvyšší správní soud přitom judikoval ve smyslu čl. 4 odst. 5 kvalifikační směrnice uplatnění zásady „*v případě pochybností ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu*“. Žadatel má v řízení o mezinárodní ochranu povinnost tvrzení, která má v těchto řízeních zásadní význam, nicméně především na správním orgánu je aby zajistil všechny důkazy nezbytné pro řádné posouzení skutkového stavu. Na samotném žadateli o mezinárodní ochranu naopak je, aby na takové důkazy upozornil a při jejich získání poskytl nezbytnou součinnost. Pokud se tedy žadatel o mezinárodní ochranu po celou dobu řízení ve věci mezinárodní ochrany drží jedné dějové linie a jeho výpovědi lze i přes drobné nesrovnalosti označit za konzistentní a za souladné s dostupnými informacemi ze země původu, pak je třeba z takové výpovědi vycházet. Žalovaný však pochybil, když řádně nezohlednil všechny azylově relevantní skutečnosti, které žalobce v průběhu správního řízení tvrdil a konzistentně uváděl a ani k nim neprovedl žádné důkazní prostředky.

Žalobce v průběhu azylového řízení opakovaně poukazoval na skutečnost, že má na území České republiky rodinné vazby, a to zejména ke své matce a bratrovi. Tyto skutečnosti jsou přitom v rámci řízení o žádosti o mezinárodní ochranu relevantní zejména ve vztahu tzv. humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu či doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 ve spojení s § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. V této souvislosti odbyl žalovaný správní orgán tvrzení a důkazy předložené žalobcem poukazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž rodinné vazby nejsou důvodem pro udělení azylu či doplňkové ochrany, což však z rozsudků citovaných žalovaným dle žalobce nevyplývá. Rodinný život je nutné posuzovat striktně na individuální bázi a zcela konkrétně tedy uvést, proč právě žalobcem tvrzený a prokázaný rodinný život nedosahuje takové kvality, aby jeho vycestování do země původu porušilo mezinárodní závazky České republiky. Jinak je totiž nutné vycházet z toho, že žalobce na území České republiky rodinný a soukromý život má. Ten je dán jednak jeho pobytem na území České republiky již od roku 1999, tedy po dobu více než patnácti let. To je doba, za kterou si člověk zcela nepochybně vytvoří na území, které obývá, soukromé vazby rozličného charakteru, tedy vazby pracovní, přátelské, sousedské a jiné sociální vazby, které lze v souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva považovat za vazby soukromé. To je zmíněno i v žalobou napadeném rozhodnutí, kde se uvádí, že žalobce „*na Ukrajině nikoho nemá, je zde již 15 let, umí česky, zná zdejší lidi a má zde matku i bratra*.“ Z toho ale nemůže plynout závěr učiněný žalovaným, tedy že „*nelze dovodit, že by právě ČR byla jedinou zemí, v níž by mohl naplňovat svůj soukromý, potažmo rodinný život*“. Dle žalobce žalovaný nevěnoval tvrzenému rodinnému a soukromému životu žalobce žádnou pozornost, ačkoli ten je z hlediska posouzení žádosti o mezinárodní ochranu nepochybně relevantní. Ačkoli žalobce uvedl a i nadále uvádí řadu skutečností, které svědčí pro to, že jeho rodinný a soukromý život na území České republiky je stálý, nevzal je správní orgán patřičně v potaz a blíže je neprověřoval.

Dále žalobce uvedl, že ohledně situace na Ukrajině samotné, a to ve všech jejích aspektech, tedy z hlediska ochrany svobody vyznání, pravidel vojenské služby, bezpečnostní

situace a aktivity extremistických složek na západě země pak žalovaný správní orgán vychází ze zastaralých zdrojů, z nichž nejnovější je z 9. 10. 2015, avšak naprostá většina má svůj původ v první polovině tohoto roku, jedno dokonce pochází z roku loňského. Takové prameny však mohou jen těžko reflektovat dynamické změny, kterými vnitřní situace na Ukrajině prochází, kdy například zvláštní pozorovatelská mise Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě zveřejňuje na svých webových stránkách <http://www.osce.org/ukraine-smm/reports> každodenní zprávy o bezpečnostní situaci na Ukrajině. Informace pocházející z takto zastaralých zdrojů použitých žalovaným správním orgánem tak nelze považovat za věrohodné a relevantní pro posouzení situace žalobce.

Žalovaný spolu se správním spisem zaslal soudu i své písemné vyjádření k žalobě, v němž navrhl, aby soud žalobu pro nedůvodnost zamítl.

K věci uvedl, že při posouzení žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany vycházel především z jeho výpovědi a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Žalobci bylo umožněno v průběhu pohovoru sdělit vše, co považoval za podstatné z hlediska osvětlení důvodů jím podané žádosti o mezinárodní ochranu a dal mu rovněž možnost seznámit se s podklady, které pro posouzení žádosti správní orgán shromáždil. Žalovaný trvá na tom, že v rámci důkazního řízení se tak zabýval všemi skutečnostmi, které žalobce sdělil, zjistil skutečný stav věci a opatřil si potřebné podklady pro rozhodnutí. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany jmenovaného je jeho snaha zůstat v České republice, neboť je zde již 15 let a má zde matku a bratra, zvykl si tu a snadno najde práci, kdežto na Ukrajině nikoho a nic nemá.

Žalovaný i nadále zastává názor, ke kterému dospěl po posouzení tvrzení jmenovaného v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu, že tento v průběhu správního řízení neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován. Žalovaný nedospěl ani k závěru, že by žalobce mohl ve vlasti pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, tj. z důvodu jeho rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů, či že by mu takové pronásledování hrozilo v případě návratu do vlasti. Žalovaný také dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje podmínky pro přiznání azylu za účelem sloučení rodiny podle ust. § 13 zákona o azylu a pro přiznání humanitárního azylu podle ust. § 14 téhož zákona. Žalovaný se rovněž řádně vypořádal se skutečnostmi tvrzenými v průběhu správního řízení žalobcem v odůvodnění doplňkové ochrany ve smyslu ust. § 14a a ust. § 14b a neshledal, že by v jeho případě byly dány důvody pro její udělení.

K námitkám žalobce, že žalovaný nerespektoval jeho rodinný život v České republice a to, že si zde vytvořil soukromé vazby rozličného charakteru, tedy vazby pracovní, přátelské, sousedské a jiné sociální vazby, které lze považovat za vazby soukromé, žalovaný uvádí, že vzhledem k tomu, že žalobce v České republice žil 15 let a po datu, kdy skončila platnost jeho legálního pobytu v České republice, z území nevycestoval a dál zde pobýval neoprávněně, tedy bez platného povolení k pobytu či víza (a lze se i oprávněně domnívat, že zde pobýval bez platného zdravotního pojištění a pokud zde pracoval, tak bez platného pracovního povolení). Žalobce tak nejenže nerespektoval právní řád České republiky, ale vědomě jej dlouhodobě porušoval. V případě žalobce rozhodně nelze dovodit, že by právě Česká

republika byla jedinou zemí, v níž by mohl naplňovat svůj soukromý, potažmo rodinný život. O tom, že by žalobce z vlasti cíleně odjel za účelem vyhledání ochrany v zahraničí, nesvědčí jeho další postup na území České republiky. Závěrem žalovaný podotkl, že legalizaci pobytu nelze považovat za důvod pro udělení mezinárodní ochrany. Žalobce pobýval v České republice dlouhodobě neoprávněně a svůj pobyt se nepokusil žádným způsobem legalizovat. Správní orgán je názoru, že jím podaná žádost o mezinárodní ochranu je z pohledu správního orgánu čistě účelově podaná.

O žalobě rozhodl soud v souladu s ust. § 51 odst. 1 věty druhé zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), bez jednání, neboť právní zástupce žalobce i žalovaný nevyjádřili do dvou týdnů o doručení výzvy svůj nesouhlas s takovým projednáním, takže se má za to, že souhlas udělili, když byli o tomto následku ve výzvě výslovně poučeni.

Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené ust. v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a v ust. § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z ní vyplývá, že soud přezkoumává rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během patnáctidenní lhůty ode dne doručení napadeného rozhodnutí, jak stanovuje ust. § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. a ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení odůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud z úřední povinnosti přihlídnout toliko k takovým vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají jeho nicotnost podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky v projednávané věci nebyly zjištěny.

Předně je třeba uvést, že z judikatury správních soudů plyne, že při přezkumu rozhodnutí, které vychází toliko ze správního uvážení správního orgánu, soudy přezkoumávají, zda takové rozhodnutí bylo vydáno v řádném řízení. Byť je stanovení kritérií správního uvážení věcí správního orgánu a soudy do jejich obsahu zásadně nezasahují, musí tak soud učinit v případech, kdy dojde k překročení mezí správního uvážení (ust. § 78 odst. 1 s. ř. s.) stanovených mimo jiné i zásadami vyplývajících z ústavního pořádku České republiky, jako je zákaz svévole a nepřipustné diskriminace, přiměřenost zásahu a další (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 – 38, a rozsudek téhož soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48, které jsou dostupné na www.nssoud.cz).

V tomto ohledu je nutné doplnit, že posuzování žádosti o udělení azylu se sestává z řady procesních a materiálních hledisek obsažených v zákoně o azylu, které je nutno vidět v jejich vzájemné provázanosti a také časové souslednosti. Povinností žadatele o azyl je tvrdit skutečnosti, na základě nichž mu má být azyl udělen. Toto tvrzení žadatele není možné nahradit žádným postupem žalovaného. Správní orgán totiž nejen nemůže, ale není ani povinen domýšlet azylově relevantní důvody, které žadatel o azyl ve skutečnosti neuplatnil, a poté o nich provádět rozsáhlé dokazování. V řízení o azyl je správní orgán povinen zjistit skutečný stav věci v rozsahu důvodů, které žadatel o azyl v průběhu řízení uvedl (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 8. 2005, č. j. 1 Azs 199/2004 – 50, dostupný na www.nssoud.cz). Řízení o udělení mezinárodní ochrany je totiž ovládáno dispoziční zásadou, což znamená, že zdůvodnění žádosti a základ pro spolehlivé zjištění skutkového stavu vytváří samotný žadatel svými tvrzeními. Je to právě on, kdo zná důvody,

které jej vedly k opuštění země původu, a kdo může označit skutečnosti, které pociťuje natolik palčivě, že se odmítá vrátit zpátky do vlasti (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2005, č. j. 4 Azs 151/2005 – 86, dostupný na www.nssoud.cz).

Uvedené tedy znamená, že v případě přezkumu správního uvážení je tento rozsah determinován nejen např. zákazem svévole, nepřipustné diskriminace atd., nýbrž i tím, jaké relevantní skutečnosti uvedl žadatel o azyl v předmětné žádosti, popř. v průběhu samotného azylového řízení.

Z předmětné žaloby ve znění jejího doplnění vyplývá, že žalobce je přesvědčen o tom, že žalovaný mu měl udělit mezinárodní ochranu popř. doplňkovou ochranu.

Podle ust. § 12 písm. a) zákona o azylu platí, že azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod.

V ust. § 12 písm. b) zákona o azylu je pak zakotveno, že azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Podle ust. § 13 odst. 1 zákona o azylu se v případě zvláštního zřetele hodném udělí rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle ust. § 12 nebo ust. § 14, azyl za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení azylu podle ust. § 12.

V ust. § 14 zákona o azylu je zakotveno, že pokud v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu dle ust. § 12, tak lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

Podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

Podle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Podle ust. § 14b odst. 1 zákona o azylu se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Podle ust. § 14b odst. 2 téhož zákona se rodinným příslušníkem pro účely sloučení rodiny rozumí manžel nebo partner osoby požívající doplňkové ochrany, svobodné dítě osoby požívající doplňkové ochrany, které je mladší 18 let, rodič osoby

požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let, zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle ust. § 2 odst. 14, nebo svobodný sourozenec osoby požívající doplňkové ochrany, který nemladší 18 let. Podle ust. § 14b odst. 3 citovaného zákona je předpokladem pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny manželu osoby požívající doplňkové ochrany trvání manželství před udělením doplňkové ochrany cizinci a předpokladem udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny partnerovi osoby požívající doplňkové ochrany trvání partnerství před udělením doplňkové ochrany cizinci. A podle ust. § 14b stejného zákona platí, že v případě polygamního manželství, má-li již osoba požívající doplňkové ochrany manžela žijícího s ním na území České republiky, nelze udělit doplňkovou ochranu za účelem sloučení rodiny další osobě, která je podle právního řádu jiného státu manželem osoby požívající doplňkové ochrany.

Z právě uvedeného tedy vyplývá, že doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště, přičemž za vážnou újmu ve smyslu ust. § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu se považuje - mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, a za vážnou újmu ve smyslu ust. § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu se považuje - vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.

Z obsahu správního spisu, který soudu předložil žalovaný je zřejmé, že žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany, a to dne 26. 10. 2015 z důvodu jeho snahy zůstat v České republice, neboť je zde již 15 let a má zde matku a bratra, zvykl si tu a snadno najde práci, kdežto na Ukrajině nikoho a nic nemá. Ve své žádosti žalobce uvedl, že je ukrajinské národnosti, pravoslavného vyznání, a že není, ani nikdy nebyl on sám ani nikdo z jeho rodiny členem politické strany ani jiné organizace. Základní vojenskou službu vykonal v letech 1996 – 1998, je vyučený elektrosvářeč a zámečnický, ale pracoval jako dělník v různých oborech. Z Ukrajiny odjel za prací a za matkou, která již žila v České republice. Svou vlast opustil v roce 1999, kdy odjel přes Slovensko do České republiky na základě platného pasu a víza. Žalobce dále správnímu orgánu sdělil, že dříve o mezinárodní ochranu nepožádal, protože měl strach z vyhoštění. Uvedl, že proti němu nikdy nebylo a ani v současnosti není vedeno trestní stíhání, a že v případě svého návratu na Ukrajinu se obává toho, že tam nikoho nemá a nic nemá.

Po zevrubném prostudování tvrzení žalobce, které uváděl ve své žádosti o mezinárodní ochranu a posléze ve správním řízení, dospěl soud k závěru, že žalobce neuvedl žádnou skutečnost, z níž by bylo možno dovodit, že by v zemi svého původu, tj. na Ukrajině, vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu ust. § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován. Ve správním řízení přitom nebylo vůbec zjištěno, že by žalobce byl členem nějaké politické strany či organizace, přičemž žalobce sám výslovně uvedl, že se nikdy nijak neangažoval a ani nebyl vystaven jakémukoli jednání, které by mohlo být považováno za pronásledování. Tomuto závěru soudu o tom, že žalobci nespovídá důvod pro udělení azylu ve smyslu ust. § 12 písm. a) zákona o azylu ostatně koresponduje skutečnost, že žalobce v žalobě výslovně nenamítal, že mu tento

důvod svědčí. Navíc sám žalobce ve správním řízení výslovně uvedl, že on sám a ani nikdo z jeho rodiny nebyl členem žádné politické strany. Dále soud uvádí, že žalovaný legitimně uzavřel, že žalobci nesvědčí ani důvod pro udělení azylu ve smyslu ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, tj. obava z pronásledování z důvodu jeho rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů, či že by mu takové pronásledování hrozilo v případě jeho návratu do vlasti. Za azylově relevantní důvod ve smyslu ust. § 12 písm. b) zákona o azylu nelze považovat ani žalobcovu snahu legalizovat si svůj pobyt v České republice prostřednictvím mezinárodní ochrany.

Dále soud uvádí, že v daném případě žalovaný rovněž nepochybil, pokud v případě žalobce dovedl, že ten nesplňuje důvody pro udělení azylu dle ust. § 13 zákona o azylu za účelem sloučení rodiny. Při učinění tohoto závěru soud vycházel ze skutečnosti, že v průběhu správního řízení z jednotlivých výpovědí žalobce ani z výpisu elektronické evidence žadatelů o mezinárodní ochranu na území České republiky nevyplývalo, že by v České republice byl udělen azyl některému z rodinných příslušníků žalobce ve smyslu tohoto ustanovení.

Ve vztahu k ust. § 14 zákona o azylu, které upravuje tzv. humanitární azyl, soud uvádí, že se jedná o výjimečný institut, neboť připadá v úvahu pouze tehdy, jestliže není zjištěn důvod pro udělení azylu podle výše citovaného ust. § 12, a to výlučně v případě hodného zvláštního zřetele (např. vysoký věk, zdravotní stav u osob zvláště těžce postižených nebo nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, apod.). Na udělení humanitárního azylu není právní nárok, nelze výlučně o něj podat žádost a správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení. Udělení humanitárního azylu podle ust. § 14 zákona o azylu je tedy na volné úvaze příslušného správního orgánu a rozhodnutí o něm přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu. K tomu srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 – 38, který je publikován ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 301/2004 a také na www.nssoud.cz a také ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004 – 72, který je publikován ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 375/2004 a také na www.nssoud.cz. Žalovaný správní orgán přitom v dané věci řádně zjistil a posoudil osobní situaci žalobce i stav v jeho zemi, jak vyplývá z obsahu správního spisu i z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí. Pokud sám z toho nedovodil důvody pro přiznání humanitárního azylu, je takové rozhodnutí v jeho pravomoci, zejména když žalobce žádné skutečnosti, z nichž by žalovaný mohl shledat důvody zvláštního zřetele hodné, v průběhu správního řízení ani posléze v řízení před soudem neuvedl. V daném případě má soud za to, že správní uvážení žalovaného spočívající ve volbě neudělení humanitárního azylu nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, bylo v souladu s pravidly logického posuzování a premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním způsobem.

Dále soud uvádí, že v daném případě žalovaný rovněž nepochybil, pokud v případě žalobce dovedl, že u žalobce nebyly splněny podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu. Je tomu tak proto, že žalobce neuvedl a ani v rámci správního řízení nevyplývaly žádné skutečnosti, z nichž by bylo možno dovodit, že žalobci na základě nich hrozí v případě jeho návratu na Ukrajinu vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti. Žalovaný se rovněž v žalobou napadeném rozhodnutí pečlivě zabýval otázkou, zda žalobci hrozí v případě jeho návratu do vlasti nebezpečí mučení či nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, přičemž dle názoru soudu žalovaný zcela správně v tomto směru uzavřel s poukazem na dostupné zprávy o Ukrajině, které jsou součástí

správního spisu, že tomu tak v případě žalobce rozhodně není a soud se s tímto jeho závěrem ztotožnil. Soud na tomto místě směřem k žalobci zdůrazňuje, že pokud bude dodržovat platné zákony země, tak mu žádné problémy v zemi původu ze strany ukrajinských státních orgánů nehrozí.

Z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalovaný se zabýval i případným udělením doplňkové ochrany dle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu pro skutečnost, zda žalobci v zemi původu nehrozí vážné nebezpečí z důvodu mezinárodního či vnitřního konfliktu. Žalovaný neshledal naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany ani z těchto důvodů, přičemž soud se s jeho závěrem v tomto směru ztotožnil s ohledem na výše dostupné informace o panujících poměrech na Ukrajině, kde neprobíhá žádný ozbrojený konflikt mající charakter totálního konfliktu, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobci za vážnou újmu ve smyslu ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu. Dále nelze nezmínit, že z informací o žalobcově zemi původu nevyplývá, že by ukrajinskému státnímu příslušníkovi v případě podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany v cizí zemi hrozilo po návratu ze zahraničí mučení, ponižující zacházení či trest. Existenci občanské povinnosti v podobě povolání do ukrajinské armády a případné trestání za nesplnění této povinnosti soud shledává za legitimní, neboť tak činí i Ženevská konvence, Mezinárodní pakt o občanských a politických právech či Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod.

Soud rovněž neshledal, že by žalovaný pochybil, pokud v případě žalobce taktéž dovodil, že u něj nejsou dány ani důvody pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu ust. § 14b zákona o azylu. Je tomu tak proto, že z výpovědi žalobce, dále z evidence žadatelů o mezinárodní ochranu v České republice a ani ze zjištění žalovaného v průběhu správního řízení jakkoliv nevyplývalo, že by v České republice byla udělena doplňková ochrana některému z rodinných příslušníků žalobce tak, jak předvídá ust. § 14b zákona o azylu.

K případné legalizaci pobytu a práce žalobce na území České republiky soud považuje za potřebné zdůraznit, že výčet důvodů pro udělení azylu je taxativní. Právní úpravu pobytu cizinců na území České republiky obsahuje zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, v platném znění, jehož institutů mohl a může žalobce využít. Již Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 22. 1. 2004, sp. zn. 5 Azs 37/2003, který je dostupný na www.nssoud.cz, dovodil, že poskytnutí azylu je specifickým důvodem pro povolení k pobytu na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území republiky tak, jak jsou upraveny zákonem č. 326/1999 Sb. Rovněž v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004 – 55, dostupný na www.nssoud.cz, bylo judikováno, že prostřednictvím azylového řízení nelze žádat o legalizaci pobytu na území České republiky, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje, tj. např. zákon o pobytu cizinců. Na tato rozhodnutí pak navazuje mj. i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2005, sp. zn. 7 Azs 187/2004, který je dostupný na www.nssoud.cz, v němž je uvedeno, že *„azylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají odůvodnění strach z takového pronásledování. Je patrné, že zákonodárce nekonstruoval toto řízení jak o prostředek k legalizaci pobytu na území České republiky či jako možnost získat zde pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci pobytu v České republice, bude se muset podrobit režimu jiného zákona. Právní úpravu o pobytu cizinců na území ČR obsahuje zákon*

č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, v platném znění, jehož institutů měl žadatel možnost využít a které dříve i úspěšně využíval.“

Na předestřené závěru nemůže ničeho změnit ani tvrzení žalobce obsažené v žádosti o udělení mezinárodní ochrany a následně znovu zopakované při pohovoru k dané žádosti, že v České republice po opuštění Ukrajiny již pobývá 15 let, a to nejprve legálně, na základě platného pasu a víza, přičemž zde dříve o mezinárodní ochranu nepožádal, protože měl strach z vyhoštění. V tomto směru považuje soud za případné poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 – 81, z důvodu nesplnění podmínek, dle něhož platí, že o azyl je nutno žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového. V projednávané věci žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu dne 26. 10. 2015, tj. 15 let poté, co pobýval na území České republiky a skončila mu platnost posledního víza dnem 3. 11. 2000. Z tohoto důvodu proto nelze hovořit o tom, že by žalobce podal příslušnou žádost bezprostředně poté, co k tomu měl možnost. V jeho případě tuto možnost měl prvně již v roce 1999, tj. po příjezdu do České republiky, avšak nevyužil ji. Nebyla-li žádost o mezinárodní ochranu podána bezprostředně po příjezdu do České republiky, nýbrž až poté, co žalobci skončila platnost předchozího povolení k pobytu, a žalobce tak na území České republiky by pobýval nelegálně, shoduje se soud v tomto ohledu s žalovaným, že podání takové žádosti zjevně svědčí o její účelovosti za účelem další legalizace žalobcova pobytu na území České republiky (viz přiměřeně závěry učiněné v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2006, dostupný na www.nssoud.cz).

Žalobce s ohledem na shora uvedené skutkové okolnosti daného případu a předestřenou právní úpravu nemůže s úspěchem argumentovat ani tím, že žalovaný ve vydaném rozhodnutí nerespektoval jeho rodinný život v České republice a to, že si zde vytvořil soukromé vazby rozličného charakteru, tedy vazby pracovní, přátelské, sousedské a jiné sociální vazby, které lze považovat za vazby soukromé. Žalobce by měl vzít v potaz fakt, že platnost jeho posledního víza skončila dne 3. 11. 2000, poté v České republice žil 15 let nelegálně, přičemž se soud shoduje se žalovaným, že lze se oprávněně domnívat, že zde žalobce pobýval i bez platného zdravotního pojištění a pokud zde pracoval, tak rovněž bez platného pracovního povolení. Žalobce nejenže nerespektoval právní řád České republiky, ale vědomě jej dlouhodobě porušoval, a proto se nemůže dovolávat svého práva na naplnění svého soukromého života, který zde vedl a rozvíjel nelegálně 15 let.

S ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti soud uzavírá, že žádné ze žalobních tvrzení o pochybení žalovaného neshledal důvodným, neboť žalovaný vycházel především z vlastních výpovědí žalobce. Soud má za to, že skutkový stav lze mít za dostatečně zjištěný a odpovídající okolnostem daného případu ve smyslu ust. § 2 odst. 4 a § 3 správního řádu s tím, že rozhodnutí je taktéž přesvědčivě odůvodněno dle požadavků ust. § 68 odst. 3 správního řádu. Vydáním napadeného rozhodnutí tedy nedošlo k porušení žádného ustanovení správního řádu ani zákona o azylu, a proto soud žalobu podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. ve výroku rozsudku ad I. zamítl.

Současně podle ust. § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve výroku rozsudku ad II. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti podle obsahu správního spisu nevznikly a navíc je ani nepožadoval.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ústí nad Labem dne 31. května 2016

JUDr. Markéta Lehká, Ph.D. v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Iva Tovarová